

ORZECZNICTWO TRYBUNAŁU KONSTYTUCYJNEGO ZBIÓR URZĘDOWY

Seria B

Warszawa, dnia 17 grudnia 2019 r.

Pozycja 254

POSTANOWIENIE z dnia 18 września 2019 r. Sygn. akt Ts 144/17

Trybunał Konstytucyjny w składzie:

Zbigniew Jędrzejewski,

po wstępnym rozpoznaniu na posiedzeniu niejawnym skargi konstytucyjnej K.W. w sprawie zgodności:

§ 4 ust. 1 rozporządzenia Ministra Sprawiedliwości z dnia 22 października 2015 r. w sprawie ponoszenia przez Skarb Państwa kosztów nieopłaconej pomocy prawnej udzielonej z urzędu (Dz. U. poz. 1801 w brzmieniu obowiązującym od 1 stycznia 2016 r. do 2 listopada 2016 r.), w zakresie w jakim przepis ten przewidywał w sprawach cywilnych, w których ustalono wartość przedmiotu sprawy, stawkę minimalną należną pełnomocnikowi ustanowionemu z urzędu w wysokości obniżonej o połowę opłaty maksymalnej z art. 32 ust. 1 zdanie drugie w związku z art. 64 ust. 1 i 2, art. 31 ust. 3 i art. 92 ust. 1 zdanie pierwsze Konstytucji Rzeczypospolitej Polskiej oraz z art. 45 ust. 1 w związku z art. 2 w związku z art. 31 ust. 3 i art. 92 ust. 1 zdanie pierwsze Konstytucji

p o s t a n a w i a:

nadać skardze konstytucyjnej dalszy bieg.

UZASADNIENIE

W skardze konstytucyjnej złożonej do Trybunału Konstytucyjnego 11 lipca 2017 r. (data nadania) K.W. (dalej: skarżący) wystąpił z żądaniem przytoczonym na tle następującego stanu faktycznego:

Skarżący, występujący jako adwokat, został ustanowiony pełnomocnikiem z urzędu powódki w sprawie prowadzonej przed Sądem Okręgowym w K. 25 lipca 2016 r. Sąd wydał wyrok oddalający wniesione powództwo i zasądził od powódki na rzecz pozwanego kwotę 4 500 zł tytułem zwrotu części kosztów procesu, natomiast na rzecz skarżącego od Skarbu Państwa – Sądu Okręgowego w K. kwotę 14 400 zł powiększoną o należny podatek VAT oraz kwotę 222 zł tytułem kosztów pomocy prawnej udzielonej powódce przez adwokata ustanowionego z urzędu.

Sąd Apelacyjny w S. Wydział I Cywilny wyrokiem z 25 stycznia 2017 r. (sygn. akt [...]) oddalił apelację powódki, zasądzając jednocześnie od niej na rzecz pozwanego kwotę 10 800 zł tytułem kosztów procesu w postępowaniu odwoławczym, natomiast skarżącemu, jako

pełnomocnikowi z urzędu przyznał kwotę 5 400 zł, powiększoną o należny podatek VAT tytułem nieopłaconej pomocy prawnej udzielonej powódce w postępowaniu apelacyjnym.

Skarżący złożył zażalenie na powyższy wyrok w zakresie postanowienia o kosztach. Sąd Apelacyjny w S. Wydział I Cywilny (sygn. akt jak wyżej) 12 maja 2017 r. wydał postanowienie oddalające zażalenie (dalej: postanowienie sądu apelacyjnego).

Zarządzeniem sędziego Trybunału Konstytucyjnego z 11 października 2018 r. (dalej: zarządzenie sędziego TK) skarżący został wezwany do: doręczenia pełnomocnictwa szczególnego do sporządzenia i wniesienia skargi oraz reprezentowania skarżącego przed Trybunałem; udokumentowania daty doręczenia orzeczenia sądu apelacyjnego; jednoznacznego określenia, które ze wskazanych wzorców konstytucyjnych powołane są samodzielnie, a które związkowo; wskazania sposobu naruszenia praw lub wolności wynikających z art. 2, art. 31 ust. 3 oraz art. 92 ust. 1 zdanie pierwsze Konstytucji; uzasadnienia zarzutu niezgodności kwestionowanego przepisu ze wskazaną konstytucyjną wolnością lub prawem wynikającym z art. 2, art. 31 ust. 3, art. 64 oraz art. 92 ust. 1 zdanie pierwsze Konstytucji.

Pismem z 22 października 2018 r. (data nadania) skarżący odniósł się do zarządzenia sędziego TK.

W złożonych pismach procesowych podniesiono, że na kanwie sprawy prowadzonej przed sądem apelacyjnym naruszone zostało prawo do równego traktowania przez władze publiczne, jako że w tej samej sprawie wynagrodzenie zasądzone na rzecz skarżącego – jako pełnomocnika z urzędu zostało obniżone o połowę w stosunku do wynagrodzenia pełnomocnika procesowego z wyboru, który reprezentował pozwanego. Skarżący dodaje, że „wyrażona [w zaskarżonym przepisie] ingerencja dotycząca obniżenia o połowę wynagrodzenia] zasądzonego na rzecz pełnomocnika z urzędu” wynika z rozporządzenia, nie zaś z ustawy. Zdaniem skarżącego, narusza to art. 32 ust. 1 zdanie drugie w związku z art. 64 ust. 1 i 2 w związku z art. 31 ust. 3 i art. 92 ust. 1 zdanie pierwsze oraz art. 45 ust. 1 w związku z art. 2 w związku z art. 31 ust. 3 i art. 92 ust. 1 zdanie pierwsze Konstytucji.

Trybunał Konstytucyjny zważył, co następuje:

1. Zgodnie z art. 61 ust. 1 ustawy z dnia 30 listopada 2016 r. o organizacji i trybie postępowania przed Trybunałem Konstytucyjnym (Dz. U. poz. 2072, ze zm.; dalej: u.o.t.p. TK), skarga konstytucyjna podlega wstępnemu rozpoznaniu na posiedzeniu niejawnym. Służy ono wyeliminowaniu – już w początkowej fazie postępowania – spraw, które nie mogą być przedmiotem merytorycznego rozstrzygnięcia. Trybunał wydaje postanowienie o nadaniu skardze konstytucyjnej dalszego biegu, gdy spełnia ona wymagania przewidziane w ustawie oraz nie zachodzą okoliczności, o których mowa w art. 61 ust. 4 pkt 3 u.o.t.p. TK.

2. W ocenie Trybunału skarga konstytucyjna spełnia przesłanki przekazania jej do merytorycznej oceny.

2.1. Skargę sporządził adwokat, który – zgodnie z art. 44 u.o.t.p. TK – przedłożył pełnomocnictwo obejmujące sporządzenie i wniesienie skargi konstytucyjnej oraz reprezentowanie skarżącego przed Trybunałem

2.2. Skarżący wyczerpał przysługującą mu drogę prawną, ponieważ od postanowienia Sądu Apelacyjnego w S. Wydział I Cywilny z 12 maja 2015 r. (sygn. akt [...]) w przedmiocie kosztów procesu w postępowaniu odwoławczym nie przysługują żadne środki zaskarżenia.

2.3. Skarżący dochował trzymiesięcznego terminu wniesienia skargi zastrzeżonego w art. 77 ust. 1 u.o.t.p. TK.

2.4. Skarżący prawidłowo określił przedmiot kontroli, tj. § 4 ust. 1 rozporządzenia Ministra Sprawiedliwości z dnia 22 października 2015 r. w sprawie ponoszenia przez Skarb Państwa kosztów nieopłaconej pomocy prawnej udzielonej z urzędu (Dz. U. poz. 1801) w zakresie, w jakim przepis ten przewidywał w sprawach cywilnych, w których ustalono wartość przedmiotu sprawy, stawkę minimalną należną pełnomocnikowi ustanowionemu z urzędu w wysokości obniżonej o połowę opłaty maksymalnej. Przepis ten był bowiem podstawą prawną orzeczenia, w związku z którym skarżący wniósł skargę do Trybunału.

2.5. Zakwestionowanemu w skardze przepisowi, w zakresie wskazanym w sentencji niniejszego postanowienia, skarżący zarzucił naruszenie:

- 1) wynikającego z art. 2 Konstytucji prawa do prawidłowo i jednoznacznie ukształtowanej procedury sądowej oraz zakazu nadmiernej dowolności orzecznictwa sądowego w zakresie kosztów zastępstwa procesowego pełnomocnika ustanowionego z urzędu (s. 2 pisma procesowego);
- 2) art. 31 ust. 3 Konstytucji – z racji tego, że ograniczenie praw i wolności skarżącego nastąpiło w rozporządzeniu, nie zaś w ustawie. Skarżący dodaje, że nie zaszły żadne okoliczności, wymienione w art. 31 ust. 3 Konstytucji, które uzasadniałyby takie ograniczenie (s. 2 pisma procesowego);
- 3) zasady równości wynikającej z art. 32 ust. 1 zdanie 2 Konstytucji, która odnosi się zarówno do stosowania prawa jak i stanowienia prawa (s. 6 skargi);
- 4) prawa do odpowiedniego ukształtowania procedury sądowej, zgodnie z wymogami sprawiedliwości i jawności oraz zasady równorzędności stron, które skarżący wywodzi z art. 45 ust. 1 Konstytucji (s. 8 skargi);
- 5) art. 64 ust. 1 i 2 Konstytucji – jako że przepis ten nie gwarantuje równej ochrony wszystkim prawom majątkowym, do których zalicza się prawo do wynagrodzenia (s. 8 skargi);
- 6) art. 92 ust. 1 zdania pierwszego Konstytucji – poprzez ograniczenie praw i wolności w rozporządzeniu, nie zaś w ustawie, ponadto ustanowione normą, która nie spełnia celu tego rozporządzenia tj. zwrotu na zasadach równości kosztów zastępstwa procesowego pełnomocnikom ustanowionym zarówno z wyboru jak i z urzędu (s. 4 pisma procesowego).

3. W związku z powyższym i zważywszy na to, że sformułowane przez skarżącego zarzuty nie są oczywiście bezzasadne (art. 61 ust. 4 pkt 3), Trybunał Konstytucyjny – na podstawie art. 61 ust. 2 u.o.t.p. TK – postanowił nadać skardze konstytucyjnej dalszy bieg.